

[Home](#) » [Opinie: Grote witte haai in West-Australië vogelvrij verklaard](#)

Opinie: Grote witte haai in West-Australië vogelvrij verklaard

1 oktober 2012 door [Redactie PiepVandaag](#) [3 Reacties](#)

Dierenbeschermers en NGO's over de hele wereld staan op hun achterste benen als reactie op het bericht dat de West-Australische regering heeft besloten om (beschermde) grote witte haaien die in de buurt van stranden zwemmen, te doden. Daarnaast verklaren ze ook het plaatsen van beuglijnen: lijnen met grote haken en aas, te zullen overwegen indien haaien populaire stranden benaderen. Het plan kwam er nadat er in de loop van de laatste vijftien maanden aan de Australische Westkust zes verschillende ernstige aanvallen door witte haaien plaatsvonden, waarvan vijf met dodelijke afloop.

Witte haai | Foto: Katrien Vandevelde

Mariene biologen van de universiteiten van Perth, Cairns en Sidney zijn diep geschokt door de verklaring van de overheid, die duidelijk bereid is tot uitzinnige maatregelen om de strandgangers tijdens de komende zomer toch maar veilig vertier te kunnen verzekeren. De angst van het publiek is natuurlijk goed te begrijpen. Dit zijn uiteraard zeer tragische gebeurtenissen waarbij mensen gestorven zijn. Volgens doctoraatsstudent Chris Neff is het probleem dan ook niet dat het publiek niet mag eisen dat er maatregelen getroffen worden, maar dat hen een politieke oplossing geboden wordt voor een veiligheidsprobleem.

Rond dezelfde periode vorig jaar werden er immers ook reeds verklaringen afgelegd waarbij er toen werd voorgesteld om de haaien waarvan vermoed werd dat ze een mens aangevallen hadden, te vangen en te doden. Nu wil men dus nog een stap verder gaan en is het plan om de haaien preventief te doden, alleen omdat ze zich in de buurt van populaire stranden bevinden.

Volgens een studie van 2010 leven er momenteel nog slechts circa 3200 witte haaien verspreid over de wereldzeeën en zijn ze dus nog erger met uitsterven bedreigd dan tijgers. De populatie van witte haaien werd vroeger erg overschat omdat men dacht dat de haaien die men op verschillende plaatsen zag telkens andere dieren waren. Ondertussen werd bewezen dat deze dieren regelmatig tussen Zuid-Afrika, Australië en andere plaatsen migreren en men dus telkens dezelfde dieren ziet op verschillende plaatsen.

In Australië is men zich trouwens altijd al bewust geweest van de aanwezigheid van witte haaien in de buurt van de Westkust. De dieren volgen daar immers de jaarlijkse migratie van de walvissen

langs de kust en vertoeven regelmatig in de buurt van de zeehondenkolonies. Ze volgen hun prooi zoals hun instinct ze dat al miljoenen jaren ingeeft.

De paniek die over de laatste maanden gecreëerd werd ten gevolge van de aanvallen werkte ongegronde verontrustende vermoedens in de hand, zoals het idee dat de populatie witte haaien in West-Australië sterk toegenomen zou zijn sinds de dieren in 1997 strikte bescherming mogen genieten. Aangezien een vrouwelijke witte haai echter pas geslachtsrijp wordt na 14-16 jaar en ze dan slechts een beperkt aantal jongen ter wereld brengt, is die theorie echter onmogelijk.

Ook de perceptie dat het aantal haaienaanvallen stijgt is misleidend.

“Hoewel dit aantal incidenten in een beperkte tijd ongewoon is, blijkt volgens de statistieken van het Australian Shark Attack File dat er altijd al jaren geweest zijn met meer aanvallen dan andere”, vertelde haaienbioloog Ryan Kempster aan CNN.

Sommige jaren kenden geen enkele aanval en andere meerdere, maar het aantal aanvallen is over de laatste 50 jaar volgens de onderzoeksgegevens met een gemiddelde van 1,1 aanval per jaar, hetzelfde gebleven.

Dit ondanks het feit dat over de laatste decennia, veel meer mensen zich om recreatieve redenen in het water begeven en zij over de laatste jaren, dankzij de productie van steeds betere surf- en duikpakken, ook steeds langer in het water blijven, ook buiten de zomermaanden. Bovendien moeten de gebeurtenissen ook in perspectief worden gezien. Zo kende Australië in 2008, 315 verdrinkingsdoden en 694 dodelijke slachtoffers in het verkeer.

De meerderheid van de Australische burgers en vooral ook de wetenschappers begrijpen de beslissing van de West-Australische regering dan ook helemaal niet. Zij ijveren reeds sinds de verklaringen van vorige jaar voor niet-dodelijke en milieu- en diervriendelijkere maatregelen. Mariene biologen Barbara Wueringer en Ryan Kempster die het initiatief leiden, stuurden daarom een [open brief](#), ondertekend door 118 verschillende Australische en internationale wetenschappers (en in België gesteund door [Sea First Foundation vzw](#) en [Natuurpunt vzw](#)), naar de betrokken overheid met een pleidooi voor meer onderwijs en toezicht, in plaats van het vernietigen van haaien. Daarnaast startten ze ook een online petitie die binnen een tweetal weken, door 19.000 mensen wereldwijd werd ondertekend.

Volgens hen wordt de twee miljoen Australische dollars die bestemd zijn om haaien voor de kust te zoeken en te doden, veel beter gebruikt voor intensieve educatie waarbij het publiek wordt bijgebracht wanneer men meer risico loopt. Aanvallen komen immers erg vaak onder gelijkaardige omstandigheden voor. Zo wordt aangeraden enkel vanaf bewaakte stranden te zwemmen of te surfen en afgeraden zich te begeven in de buurt van zeehondenkolonies en andere plaatsen waar het jachtinstinct van de dieren wordt geactiveerd, zoals plaatsen waar afval van vis in het water terechtkomt. Speervissen wordt om dezelfde reden ontmoedigd, maar ook het betreden van de kustwateren alleen, bij nacht of vroeg in de ochtend bij bewolkt weer en nabij de monding van rivieren en troebel water, moet worden vermeden.

Witte haai met prooi | Foto: Jan Wouters

Deze informatie zou door de overheid ook naar scholen toe verspreid moeten worden en daarnaast moet worden gezorgd voor de beschikbaarheid van doelmatige informatie op de stranden.

“De stranden van Oost-Australië zijn voorzien van borden die wijzen op de mogelijke aanwezigheid en gevaren van dodelijke kwalen en krokodillen. Gelijkwaardige borden moeten worden voorzien op de stranden van West-Australië in verband met het gevaar dat de zwemmers lopen door de aanwezigheid van witte haaien”, vertelt mevrouw Wueringer. “De verantwoordelijkheid wordt dan ook teruggedaakt naar de strandgangers. Elke aanval is een tragische gebeurtenis, maar we moeten het correcte perspectief behouden dat we slechts bezoekers zijn in de oceaan en daar als mens niet thuishoren...”

Daarnaast zijn er echter nog vele andere mogelijkheden om badgasten te verwittigen bij acuut gevaar. Zo wordt de mogelijkheid van het inzetten van magneten en elektrische impulsen als afweermiddel onderzocht en zou men, net zoals in Cape Town in Zuid-Afrika, op populaire stranden haaienspotters kunnen aanstellen die zoals strandmeesters de kust afspeuren. Een website www.sharkalarm.com.au werd ook specifiek voor waarnemingen in West-Australië in het leven geroepen.

Een aantal andere waarschuwingsmaatregelen wordt door de overheid gesponsord via het nieuwe budget dat werd toegewezen voor deze problematiek, zoals een smart phone applicatie, de aankoop van jetski's om mensen in nood uit het water te redden en een pilootproject voor kleine betonnen omsluitingen in het water waarbinnen mensen veilig kunnen zwemmen.

Het gebruik van traditionele haaiennetten werd deze keer gelukkig niet overwogen. Deze netten richten immers een ware ravage aan onder het mariene leven. Naast haaien bezwijken ook talloze schildpadden, dolfijnen, roggen en zelfs walvissen in deze netten. Bovendien geven de netten een vals gevoel van veiligheid. De netten reiken immers niet tot de zeebodem en haaien kunnen onder en naast de netten doorzwemmen. De helft van de slachtoffers van deze netten komt dan ook langs de kant van de kust vast te zitten, op hun weg terug naar zee.

Er zou tijdens de zomermaanden ook dagelijks luchtsurveillance voorzien worden met een helikopter. De regering ontving daarnaast ook een aanbieding voor de aankoop van **drones**: onbemande, GPS gestuurde camera helikopters die oorspronkelijk werden ontwikkeld voor militaire toepassingen. Het inzetten van deze toestellen zou goedkoper zijn dan het gebruik van een traditionele helikopter, een groter gebied kunnen bewaken en efficiënter toezicht kunnen houden op de kustwateren dan het menselijke oog. Momenteel werden er door de regering in verband met het inzetten van deze toestellen echter nog geen uitspraken gedaan.

Een ander deel van het toegekende bedrag in het beveiligingspakket zal worden gebruikt om haaien te merken met een GPS zodat men hun pad kan volgen. Wetenschappers erkennen de noodzaak om meer te leren over de gedragingen en beweegpatronen van de haaien, maar vrezen nu dat deze gegevens gebruikt zullen worden om haaien in de buurt van de kust te identificeren en te vernietigen.

“Gezien de migrerende eigenschappen van de witte haaien, zou een dergelijke beslissing om deze haaien in bepaalde omstandigheden te vernietigen, niet geïsoleerd door één overheid mogen genomen worden. Het is immers perfect mogelijk dat een witte haai die in Zuid-Afrika als het studieobject van plaatselijke wetenschappers werd gemerkt met een gps, hierdoor aan onze kust het slachtoffer wordt van deze onverantwoorde actie van de Australische regering. Bovendien brengt de beslissing van onze overheid de aloude mythe van het bloeddorstige monster weer tot leven en leiden ze hun volk achteruit in plaats van hen te leren samenleven met de ons omringende natuur” besluit mevrouw Wueringer.

©PiepVandaag.nl Katrien Vandevelde, Sea First Foundation vzw (de zelfstandige Belgische tak van de Sea First Foundation)

Reacties

Jan zegt:

5 oktober 2012 op 11:11

Het valt mij nog mee dat er niet meer aanvallen zijn, nu wij druk bezig zijn de zee leeg te vissen. Roofdieren moeten op een gegeven moment dan toch kiezen voor de mens als prooi, die komt tenminste in grote aantallen voor.

Beantwoorden

Claudia Peters zegt:

2 oktober 2012 op 05:40

Wat maakt Australië met hun jacht op de haaien nu anders dan Japan met hun walvisjacht, wat Australië zo verafschuwt? Ik zie hier geen verschil. Hypocriet wel in mijn ogen! Haaien zijn uiterst belangrijk voor de gezondheid van de zee. Misschien moeten de mensen eens ophouden het leefgebied van de haaien te betreden!

Beantwoorden

E. Schmidt zegt:

1 oktober 2012 op 18:44

Belachelijk, zijn ze gek geworden daar:-((.

Beantwoorden